

Om överföring av Sjätte AP-fondens verksamhet och tillgångar till Andra AP-fonden

*Slutbetänkande av Utredningen om
överföring av Sjätte AP-fondens verksamhet
och tillgångar till Andra AP-fonden*

Stockholm 2026

STATENS OFFENTLIGA
UTREDNINGAR

SOU 2026:12

SOU och Ds finns på [regeringen.se](https://www.regeringen.se) under Rättsliga dokument.

Svara på remiss – hur och varför
Statsrådsberedningen, SB PM 2021:1.

Information för dem som ska svara på remiss finns tillgänglig på [regeringen.se/remisser](https://www.regeringen.se/remisser).

Layout: Kommittéservice, Regeringskansliet

Omslag: Åtta45

Tryck och remisshantering: Åtta45, Stockholm 2026

ISBN 978-91-525-1477-1 (tryck)

ISBN 978-91-525-1478-8 (pdf)

ISSN 0375-250X

Till Statsrådet Niklas Wykman

Genom beslut den 20 mars 2025 bemyndigade regeringen statsrådet Niklas Wykman att ge en särskild utredare i uppdrag att bistå Andra och Sjätte AP-fonderna i genomförandet av en omorganisation som innebär att Sjätte AP-fondens verksamhet och tillgångar ska föras över till Andra AP-fonden.

Med stöd av bemyndigandet förordnades den 20 mars 2025 lagmannen Eva-Lena Norgren som särskild utredare. Till sekreterare förordnades rådmannen Johan Edling.

Den 30 september 2025 lämnade utredaren sitt delbetänkande, *Om överföring av Sjätte AP-fondens verksamhet och tillgångar till Andra AP-fonden* (SOU 2025:106). Utredningen överlämnar härmed sitt slutbetänkande SOU 2026:12. Uppdraget är därmed avslutat.

Stockholm i februari 2026

Eva-Lena Norgren

Johan Edling

Innehåll

Ordlista, begrepp, förkortningar	7
Sammanfattning	9
1 Inledning	11
2 Utredningens genomförande	13
3 Omorganisationens genomförande	15
3.1 Bakgrund	15
3.2 Projektorganisationens utformning.....	15
3.3 Arbetsströmmarna	16
3.4 Det löpande arbetet i arbetsströmmarna	18
3.5 Kompetensöverföring.....	19
4 Fördelning av kostnader	21
4.1 Utgångspunkter	21
4.2 Uppkomna kostnader	22
4.3 Förslag på fördelning av kostnader	22
5 Konsekvensanalys kostnader	25
5.1 Inledning.....	25

5.2	Kostnaden för genomförandet av överföringen	25
5.2.1	Upphörandekostnaderna för Sjätte AP-fonden....	25
5.2.2	Andra AP-fondens kostnader för genomförandet av överföringen	26
5.3	Kostnadseffektivitet	26

Bilaga

Bilaga 1	Kommittédirektiv 2025:33.....	29
----------	-------------------------------	----

Ordlista, begrepp, förkortningar

Delbetänkandet	Utredningen överlämnade den 30 september 2025 delbetänkandet <i>Om överföring av Sjätte AP-fondens verksamhet och tillgångar till Andra AP-fonden</i> (SOU 2025:106)
Fonderna	Andra och Sjätte AP-fonderna
Kommittédirektivet	Överföring av Sjätte AP-fondens verksamhet och tillgångar till Andra AP-fonden (Fi 2025:33)
Propositionen	En effektivare förvaltning av buffertkapitalet (2024/25:133)
Utredningen	Utredningen (Fi 2025:03) om överföring av Sjätte AP-fondens verksamhet och tillgångar till Andra AP-fonden
Överföringen	Överföringen av Sjätte AP-fondens verksamhet och tillgångar till Andra AP-fonden

Sammanfattning

Regeringen överlämnade den 18 mars 2025 en proposition till riksdagen om en effektivare förvaltning av buffertkapitalet (prop. 2024/25:133). I propositionen föreslås bland annat att Sjätte AP-fondens tillgångar och förpliktelser ska föras över till Andra AP-fonden. Efter beredning i Finansutskottet godkände riksdagen den 20 maj 2025 förslaget. Genom förslaget antogs en ny lag (2025:378) om upphävande av lagen (2000:193) om Sjätte AP-fonden. I den antagna lagen anges att Sjätte AP-fondens tillgångar och förpliktelser ska överföras till Andra AP-fonden vid årsskiftet 2025/2026.

I delbetänkandet, Om överföring av Sjätte AP-fondens verksamhet och tillgångar till Andra AP-fonden (SOU 2025:106) föreslogs en hantering som innebar att Sjätte AP-fondens tillgångar delades upp i två kategorier. Det rörde sig *dels* om tillgångar som inte kunde överföras till Andra AP-fonden utan som i stället skulle hanteras inom ramen för en så kallad transitionsportfölj, *dels* om tillgångar som skulle överföras till Andra AP-fonden så snart det är möjligt efter årsskiftet 2025/2026. Dessa tillgångar skulle under en kort period hanteras avskilt inom ramen för en så kallad transportportfölj.

Regeringen beslutade den 13 november 2025 att de av utredningen föreslagna tillgångarna skulle förvaltas avskilt under förutsättning att det inte var möjligt och lämpligt att föra över tillgångarna till Andra AP-fonden.

I detta slutbetänkande redogörs övergripande för hur arbetet med överföringen varit organiserat liksom de principer som väglett arbetet i projektorganisationen. I slutbetänkandet lämnar Utredningen också förslag om kostnadsfördelning. Förslaget som utgår från Propositionen och är avstämt med Fonderna samt dess revisor är utformat i termer av principer, varav de viktigaste är följande:

- En kostnad ska bäras av den fond där kostnaden uppstår.
- Kostnader för upphörandet av Sjätte AP-fonden ska bäras av Sjätte AP-fonden.
- Kostnaden för utredningen ska delas mellan Andra och Sjätte AP-fonderna.

Utredningen har baserat förslaget på uppskattningar gjorda av Andra AP-fonden och Sjätte AP-fonden och tagit fram en totalkostnad för överföringen samt bedömt kostnadseffektiviteten. Den totala kostnaden beräknas till 118 miljoner kronor. Utredningen gör bedömningen att överföringen skett kostnadseffektivt.

Utredningen har slutligen också haft ett övergripande ansvar att bistå Fonderna i en rad olika frågor relaterade till omorganisationen. En stor del av dessa frågor har kunnat hanteras inom ramen för projektorganisationen. Frågan om överföring av kompetens har dock varit särskilt viktig. Den överföring av kompetens som skett har främst avsett den överföring av kunskap om Sjätte AP-fondens tillgångar som skett i projektorganisationen. Andra AP-fonden har också som en resursförstärkning anställt ett antal personer från Sjätte AP-fonden. Det är Utredningens uppfattning att såväl Sjätte AP-fonden som Andra AP-fonden på ett tillfredsställande sätt beaktat frågan om kompetensöverföring.

1 Inledning

Regeringen överlämnade den 18 mars 2025 en proposition till riksdagen om en effektivare förvaltning av buffertkapitalet (prop. 2024/25:133). I propositionen föreslås bland annat att Sjätte AP-fondens verksamhet och tillgångar ska föras över till Andra AP-fonden. Förslagen syftar i huvudsak till att fullt ut införliva Sjätte AP-fonden i pensionsöverenskommelsen och buffertfondssystemet samt att uppnå en effektivare förvaltning av buffertkapitalet genom att möjliggöra synergieffekter, skalfördelar och kostnadsbesparingar.

Den särskilda utredaren har i ett delbetänkande, *Om överföring av Sjätte AP-fondens verksamhet och tillgångar till Andra AP-fonden* (SOU 2025:106) till Regeringskansliet (Finansdepartementet) lämnat förslag på vilka av Sjätte AP-fondens tillgångar som ska förvaltas avskilt från övriga tillgångar

Regeringen har därefter den 13 november 2025 beslutat att de av utredaren föreslagna tillgångarna ska förvaltas avskilt under förutsättning att det inte är lämpligt och möjligt att överföra tillgångarna till Andra AP-fonden.

När det gäller utredningens fortsatta arbete framgår det av utredningens direktiv att utredaren har i uppdrag att föreslå hur kostnaderna för genomförandet av omorganisationen ska fördelas mellan fonderna. Utredaren har också haft ett fortsatt ansvar att bistå fonderna med frågor om personal och avtal samt samordna arbetet med den utredare som utsetts för överföringen av Första AP-fondens verksamhet och tillgångar till Tredje och Fjärde AP-fonderna. Under det fortsatta genomförandet av omorganisationen har utredaren ett uppdrag att överväga lagändringar om det skulle uppstå behov av det.

När det gäller frågan om fördelning av kostnaderna för genomförandet av omorganisationen framgår det av direktivet för utredningen att omorganisationen bör ske på ett så kostnadsrestriktivt och kostnadseffektivt sätt som möjligt, att kostnader hänförliga till

att verksamheten i Sjätte AP-fonden förs över till Andra AP-fonden ska betalas med fondmedel och att det även innefattar kostnaderna för samordnaren. I direktivet anges att kostnaderna i de flesta fall kommer att belöpa direkt på någon av fonderna, till exempel kostnader hänförliga till att en tillgång överförs, men att det också kan uppkomma kostnader kopplade till de tillgångar som ska förvaltas avskilt liksom kostnader för revision.

2 Utredningens genomförande

Utredningen har haft ett uppdrag att till regeringen föreslå hur kostnaderna för upphörandet av Sjätte AP-fondens verksamhet och omorganisationen av Andra AP-fonden ska fördelas mellan fonderna. Utredningen har också haft ett fortsatt övergripande samordningsansvar för att möjliggöra den omorganisation som de antagna lagändringarna förutsätter.

Utredningen har haft regelbundna möten med representanter på olika nivåer från Andra respektive Sjätte AP-fonden. Medarbetare från Andra och Sjätte AP-fonderna har fram till årsskiftet 2025/2026 fortsatt att arbeta inom ramen för den projektorganisation som etablerats i syfte att möjliggöra överföringen av tillgångarna och omorganisationen.

Utöver löpande samråd med företrädare och representanter för respektive AP-fond har utredningen också stått i nära kontakt och samarbetat med den utredning som haft att hantera överföringen av Första AP-fondens verksamhet och tillgångar till Tredje och Fjärde AP-fonderna. När det gäller frågan om fördelning av kostnaderna har utredningen samrått och haft löpande avstämningar med AP-fondernas revisorer.

3 Omorganisationens genomförande

3.1 Bakgrund

Utredningen har haft ett övergripande samordningsansvar för att möjliggöra den omorganisation som de nu antagna lagändringarna förutsätter. Tillsammans med Andra AP-fonden och Sjätte AP-fonden tog utredningen fram en projektplan som syftade till att genomföra övergången av Sjätte AP-fondens tillgångar och förpliktelser i enlighet med de antagna lagändringarna. Fonderna har därefter samarbetat och samrått i den gemensamma projektorganisationen. Det har innefattat inte bara frågan om att definiera transition- respektive transportportfölj – vilket berörs i utredningens delbetänkande – utan en bredd av frågor kopplat till bland annat affärsstöd, tillvaratagande av den kompetens som finns inom Sjätte AP-fonden och kommunikationsfrågor. Det har också berört frågan om fördelning av kostnader för överföringen av Sjätte AP-fondens tillgångar – något som detta slutbetänkande hanterar.

I detta avsnitt finns en kort redogörelse för hur projektorganisationen har bedrivit sitt arbete.

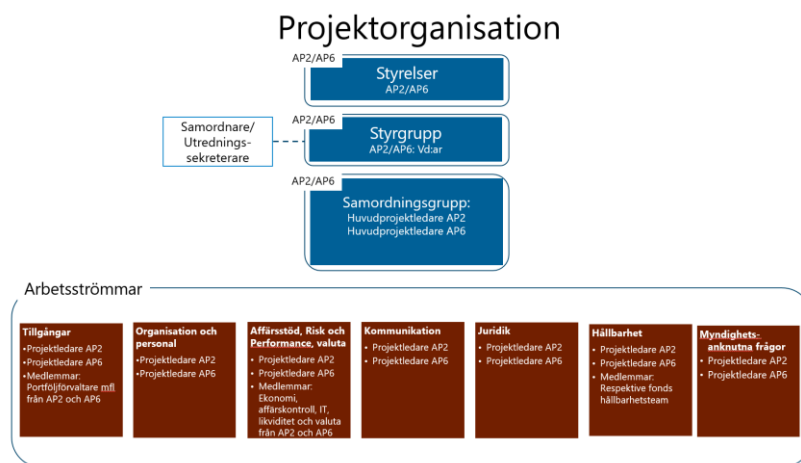
3.2 Projektorganisationens utformning

Arbetet har organiserats genom sju arbetsströmmar som arbetat med frågor som rör tillgångar, affärsstöd, juridik, personal, kommunikation, hållbarhet och myndighetsanknutna frågor. Varje arbetsström har gemensamt letts av en projektledare från Andra AP-fonden och Sjätte AP-fonden. I tre av arbetsströmmarna har ytterligare projektmedlemmar från respektive organisation deltagit aktivt i arbetet.

Andra AP-fonden respektive Sjätte AP-fonden har också utsett en huvudprojektledare som gemensamt haft ett samordningsansvar för arbetet i samtliga arbetsströmmar. Huvudprojektledarna har haft en löpande dialog med samordnare och utredningssekreterare.

Fondernas båda styrelser har varit ytterst ansvariga för arbetet i projektet och de har löpande hållits informerade om arbetets fortskridande.

Figur 3.1 Fondernas projektorganisation

3.3 Arbetsströmmarna

Nedan framgår de syften som initialt formulerades för respektive arbetsström och som därefter styr arbetet.

Tillgångar

Identifiera de tillgångar som ska integreras i Andra AP-fondens riskkapitalportfölj och förbereda för överföring. Tillse att alla aspekter hanteras för en professionell förvaltning av övriga tillgångar att förvaltas avskilt i en transitionsportfölj för pensionssystemets bästa.

Organisation och personal

Säkerställa en stark mottagande organisation med rätt kompetens.

Affärsstöd

Utarbeta en process för värdering, bokföring, risk- och avkastningsmätning samt hantering av flöden för de tillgångar som integreras i Andra AP-fondens portfölj (transportportfölj). Ta fram process för bokslut (inklusive värdering), uppföljning och rapportering samt löpande hantering av in- och utflöden för tillgångar som ligger kvar i en transitionsportfölj. Säkerställa en ansvarsfull hantering av likviditet och valutaexponering.

Kommunikation

Stötta införlivandet genom välfungerande kommunikation, internt och externt.

Juridik

Se till att alla mål i de olika delprojekten uppnås på ett så effektivt sätt som möjligt ur ett legalt perspektiv samt att säkerställa den skatterättsliga hanteringen.

Hållbarhet

Säkerställa kontinuitet i arbetet med ansvarsfulla investeringar och ansvarsfullt ägande i transport- och transitionsportföljen.

Myndighetsanknutna frågor

Ta fram en gemensam övergripande bild av befintliga avtal samt hantering av arkiv, kontor, lager och rutiner.

3.4 Det löpande arbetet i arbetsströmmarna

Uppstart av respektive arbetsström initierades av utredningssekreteraren tillsammans med fondernas huvudprojektledare under juni 2025. Omfattning och mötesintensitet har därefter helt naturligt varierat både mellan arbetsströmmarna och över tid.

Under sommaren 2025 fokuserades huvuddelen av arbetet till en gemensam genomgång av samtliga investeringar i syfte att identifiera de tillgångar som bör förvaltas avskilt respektive så snart som möjligt efter årsskiftet överförs till Andra AP-fonden. Detta kunskapsutbyte mellan Andra AP-fonden och Sjätte AP-fonden var en viktig del i arbetet och inkluderade såväl en omfattande informationsöverföring från Sjätte AP-fonden som ett flertal möten med detaljerade presentationer och diskussioner om Sjätte AP-fondens samtliga onoterade investeringar. Under dessa möten skedde en strukturerad genomgång av varje investering med kompletterande information av både kvalitativ och kvantitativ art.

Sjätte AP-fonden informerade under sommaren 2025 skriftligen samtliga riskkapitalförvaltare i sin portfölj om den process som pågick och introducerade samtidigt Andra AP-fonden, som därefter genomfört möten med berörda förvaltare. Dessa möten har syftat till att *dels* skapa en relation med förvaltarna, *dels* till att verifiera och komplettera den bedömning som skett i arbetsströmmen med fokus på strategi, investeringsprocess, värdeskapande och team.

I ett inledande skede av arbetet genomfördes vidare en kompetenskartläggning och identifiering av resursbehov hos Andra AP-fonden, vilken resulterade i ett identifierat rekryteringsbehov av elva tjänster. Under hösten har arbetsströmmen för organisation och personal fortsatt arbetet med att säkerställa hantering av ersättning till uppsagd personal hos Sjätte AP-fonden under uppsägnings-tiden.

Under hösten riktades alltmer fokus mot processer relaterade till affärsstöd, valutahantering, risk och avkastning, det vill säga mot processer för att löpande hantera, följa upp och rapportera tillgångar som förvaltas avskilt från och med 2026. Arbetet inom arbetsströmmen Affärsstöd har bland annat adresserat:

- it-system och behörighetsstruktur inklusive atteststruktur,
- processer för kassaflödeshantering och redovisning inklusive värdering av tillgångar,
- överlämnande av bankrelationer,
- likviditet, motpartsrisker och likviditetsprognosmodell,
- redovisningsprinciper och årsredovisning samt avstämning med fondernas revisor,
- intern rapportering till styrelse och ledning,
- process och systemstöd för valutasäkring,
- rapportering till SCB och Skatteverket.

Under hösten identifierades ett behov av att synkronisera genomgång, och ställningstagande till eventuell uppsägning, av befintliga avtal hos Sjätte AP-fonden. En sjunde arbetsström bildades för detta syfte. Arbetet har inkluderat kartläggning och genomgång av avtalen men också hanterat frågor relaterade till Sjätte AP-fondens båda kontor.

Parallellt med övriga arbetsströmmar har arbetsströmmen Juridik fungerat som stöd i juridiska frågor kring bland annat investeringsavtal, skattestruktur och övriga avtal. Denna arbetsström har också haft behov av löpande avstämningar direkt med samordnaren, och i vissa fall Regeringskansliet, rörande frågor av juridisk karaktär.

3.5 Kompetensöverföring

Inom ramen för projektorganisationen har deltagare från både Andra och Sjätte AP-fonderna deltagit. Arbetet i arbetsströmmarna har enligt Utredningen i sig inneburit en form av kompetensöverföring. Som en del av projektet genomfördes också särskilda överlämningsmöten mellan medarbetare på Sjätte AP-fonden och Andra AP-fonden gällande specifika moment inför överlämningen. Sådana särskilda insatser skedde bland annat inom områdena ekonomi, back-office, system och it. Efter årsskiftet har ett antal medarbetare från Sjätte AP-fonden under en kortare period arbetat kvar för att ta fram en årsredovisning för Sjätte AP-fonden. Detta är också ett exempel på

sammanhang där medarbetare från Sjätte AP-fonden har kunnat bidra med kompetensöverföring.

Andra AP-fonden har anställt ett antal personer från Sjätte AP-fonden. Antalet anställningar uppgår i nuläget till elva. Av dessa anställningar har fem blivit tillsatta med personer som tidigare arbetat vid Sjätte AP-fonden. Även om dessa anställningar i huvudsak är betingade av ett behov av resursförstärkning hos Andra AP-fonden till följd av att fondens kapital ökat innebär det samtidigt en möjlighet för Andra AP-fonden att säkra den kunskap och erfarenhet som dessa medarbetare har i fråga om de innehav som numera hanteras av Andra AP-fonden. Det kan därutöver också nämnas att av Sjätte AP-fondens personal har ett antal personer också tagit anställning i andra AP-fonder.

Utredningens uppfattning är att såväl Sjätte AP-fonden som Andra AP-fonden på ett tillfredsställande sätt beaktat frågan om kompetensöverföring.

4 Fördelning av kostnader

4.1 Utgångspunkter

Av utredningsdirektivet framgår att den särskilda utredaren ska föreslå hur kostnaderna för genomförandet av omorganisationen ska fördelas mellan fonderna.

Propositionen omfattar ett flertal skrivningar som avser kostnader och fördelning av kostnader, vilka Utredningen förhållit sig till som en yttre ram och utgångspunkt för Utredningens förslag.

I propositionen anges att kostnader för upphörandet av Första och Sjätte AP-fondernas verksamhet och omorganisationerna av Andra, Tredje och Fjärde AP-fonderna ska betalas av de berörda fonderna.¹ Det framgår vidare att i de flesta fall belöper sådana kostnader direkt på den eller de berörda AP-fonderna, t.ex. kostnader direkt hänförliga till att en tillgång överförs. Det framgår vidare att kostnader hänförliga till att verksamheten i Första och Sjätte AP-fonderna ska upphöra samt omorganisationen av AP-fonderna bör betalas med fondmedel. När det gäller tillgångar och medel som inflyter från tillgångar som förvaltas avskilt i Sjätte AP-fonden anges att dessa, efter avdrag för kostnaderna för förvaltningen, uteslutande ska överföras till Andra AP-fonden.

Slutligen, när det gäller kostnader för de särskilda utredarna framgår det av propositionen att de som utgångspunkt ska fördelas utifrån den fond som kostnaden är hänförlig till.

¹ Prop. 2024/25:133 s. 65.

4.2 Uppkomna kostnader

Utredningen har i Delbetänkandet redogjort för vilka kostnader som har bedömts kunna uppstå vid överföring av tillgångar från Sjätte AP-fonden till Andra AP-fonden (se avsnitt 3.5 i Delbetänkandet). Det rör sig primärt om ombudsarvode till förvaltarna liksom Andra AP-fondens och Sjätte AP-fondens ombudsarvoden.

I avsnitt 5 redogör utredningen för de kostnader som uppkommit respektive beräknas uppkomma inom ramen för projektet och hur de kostnaderna har förhållit sig till kravet på kostnadseffektivitet.

4.3 Förslag på fördelning av kostnader

När det gäller fördelning av kostnader menar utredningen att en självklar utgångspunkt bör vara hur kostnaderna ska hanteras enligt god redovisningssed, det vill säga i enlighet med gällande lagar, gällande normgivning och vedertagen praxis. Med detta sagt har Utredningen i samverkan med utredningen om överföring av Första AP-fondens verksamhet och tillgångar till Tredje och Fjärde AP-fonderna tagit fram ett antal principer, avstämda med Fonderna och Fondernas revisorer, gällande frågan om kostnadsfördelning enligt följande.

Generella principer

- En kostnad ska bäras av den fond där kostnaden uppstår.
- Kostnader för upphörandet av Sjätte AP-fonden ska bäras av Sjätte AP-fonden.

Specifika principer

- Kostnaderna för utredningen ska bäras av Andra AP-fonden och Sjätte AP-fonden.
- Tillkommande kostnader för revision ska bäras till lika stora delar av Första, Andra, Tredje, Fjärde och Sjätte AP-fonden.

- Andra AP-fonden ska svara för kostnader hänförliga till den avskilda förvaltningen, om medel som inflyter från de tillgångar som förvaltas avskilt inte räcker för att täcka kostnaderna.

5 Konsekvensanalys kostnader

5.1 Inledning

Av kommittédirektivet framgår att utredningen ska beakta att omorganisationen ska genomföras på ett så kostnadsrestriktivt och kostnadseffektivt sätt som möjligt. Utredningen har mot bakgrund av detta utfört en skattning av den totala kostnaden för överföringen samt en analys av om överföringen gjorts på ett kostnadseffektivt sätt.

5.2 Kostnaden för genomförandet av överföringen

Den totala kostnaden för införlivandet av tillgångar och förpliktelser i Andra AP-fonden uppskattas till 118 miljoner kronor. Den totala kostnaden innehåller uppskattningar varför de faktiska kostnaderna sannolikt kan komma att avvika. Ytterligare redovisning av kostnaderna för respektive fond kommer att lämnas i årsredovisningarna avseende 2026 för Andra AP-fonden respektive Sjätte AP-fonden.

Uppskattningarna av kostnaderna har tagits fram av Andra AP-fonden. Vid framtagandet av beräkningarna har också personal från Sjätte AP-fonden deltagit.

5.2.1 Upphörandekostnaderna för Sjätte AP-fonden

Upphörandekostnader avser ”extraordinära” kostnader hos Sjätte AP-fonden hänförliga till införlivandet av tillgångar och förpliktelser i Andra AP-fonden. Transitionsportföljen kommer fortsatt att ägas av Sjätte AP-fonden, men förvaltas av Andra AP-fonden. De

kostnader som följer av denna förvaltning, avser främst systemkostnader och kostnader för investeringsrelaterade data.

Tabell 5.1 Upphörandekostnader för Sjätte AP-fonden

Typ av kostnad	Uppskattat belopp (mkr)
Omställningskostnader för personal, förberedande arbete inför överföringen av transportportföljen samt kostnaden för Utredningen	42
Kostnader för avskild förvaltning (2026–2031)	23
Kostnader hänförliga till uppsagda avtal	17
Totalt	82

5.2.2 Andra AP-fondens kostnader för genomförandet av överföringen

Med överföringskostnader avses Andra AP-fondens kostnader för förberedelser och överföringen av transportportföljen. Överföringen kommer innebära kostnader för externt juridiskt stöd kopplat till förhandling av avtal med fondförvaltare, skatterådgivning samt kostnader som riskkapitalfonderna belastar Andra AP-fonden i samband med att dessa förs över till Andra AP-fonden.

Tabell 5.2 Andra AP-fondens kostnader

Typ av kostnad	Uppskattat belopp (mkr)
Förberedande arbete (anpassning av organisation och Utredningen)	2
Överföring av transportportföljen	34
Totalt	36

5.3 Kostnadseffektivitet

Enligt utredningens direktiv ska utredningen bedöma om överföringen av Sjätte AP-fondens tillgångar till Andra AP-fonden sker kostnadseffektivt. Utredningen kan konstatera att kostnaderna för överföringen av naturliga skäl har påverkats av det tillvägagångssätt som valts. Frågan om kostnadseffektiviteten berördes av Utredningen i delbetänkandet (SOU 2025:106 s. 20 f.). Det betonades då att kostnaderna för en överföring av tillgångarna i Sjätte AP-fonden fram-

för allt är kopplade till antalet riskkapitalfonder snarare än till respektive tillgångsvärde med följden att ju fler tillgångar som överförs, desto större totala kostnader. Kostnaderna för att förvalta vissa tillgångar avskilt är däremot inte på samma sätt volym- eller kapitalberoende. De merkostnader som tillkommer för att förvalta vissa tillgångar avskilt är hänförliga till behovet av visst systemstöd i Sjätte AP-fonden under en övergångsperiod. Dessa kostnader är lika stora oavsett hur mycket av tillgångarna som förvaltas avskilt. Utredningens förslag att enbart överföra de tillgångar som i möjligaste mån förstärkte Andra AP-fondens befintliga strategi och portfölj och att låta övriga tillgångar stanna i en så kallad transitionsportfölj har inneburit att kostnaderna för överföringen har kunnat hållas nere.

Frågan om kostnadseffektivitet handlar inte bara om kostnader kopplade till överföringen utan också hanteringen av Sjätte AP-fondens befintliga avtal. Hantering av dessa avtal har varit en särskild fråga för en av arbetsströmmarna i projektet. Utredningen har löpande följt frågan om Sjätte AP-fondens avtal och hur dessa har hanterats. Mot bakgrund av den beskrivning av hanteringen av avtalen som utredningen erhållit och att utredningen under hela utredningsperioden har kunnat följa arbetet med avtalen är det utredningens bedömning att hanteringen av avtalen har skett på ett kostnadseffektivt sätt.

Utredningen kan sammanfattningsvis konstatera att det inte finns någon omständighet som talar för att överföringen inte har hanterats på ett kostnadseffektivt sätt av Andra eller Sjätte AP-fonden.

Kommittédirektiv 2025:33

Överföring av Sjätte AP-fondens verksamhet och tillgångar till Andra AP-fonden

Beslut vid regeringssammanträde den 20 mars 2025

Sammanfattning

En särskild utredare, som ska fungera som samordnare, ska bistå Andra och Sjätte AP-fonderna i en omorganisation som innebär att Sjätte AP-fondens verksamhet och tillgångar förs över till Andra AP-fonden. Samordnaren ska också, i samråd med fonderna, föreslå för regeringen vilka tillgångar som ska förvaltas avskilt från övriga tillgångar.

Samordnaren ska bl.a.

- i samråd med Andra och Sjätte AP-fonderna lämna förslag till regeringen på vilka tillgångar som ska förvaltas avskilt från övriga tillgångar,
- bistå Andra och Sjätte AP-fonderna i vissa frågor till följd av omorganisationen, t.ex. när det gäller personalfrågor och avtal som inte är hänförliga till kapitalförvaltningen, såsom hyra av lokal och olika tjänster, och
- föreslå hur kostnaderna för genomförandet av omorganisationen ska fördelas mellan fonderna.

Samordnaren ska i en delrapport senast den 30 september 2025, i samråd med fonderna, föreslå för Regeringskansliet (Finansdepartementet) vilka tillgångar som ska förvaltas avskilt från övriga till-

gångar. Uppdraget i övrigt ska slutredovisas till Regeringskansliet (Finansdepartementet) senast den 16 februari 2026.

Uppdraget att bistå i genomförandet av en effektivare förvaltning av buffertkapitalet

Regeringens förslag

Regeringen överlämnade den 18 mars 2025 en proposition till riksdagen om en effektivare förvaltning av buffertkapitalet (prop. 2024/25:133). I propositionen föreslås bl.a. att Sjätte AP-fondens verksamhet och tillgångar ska föras över till Andra AP-fonden. Det föreslås också att Första AP-fondens verksamhet och tillgångar ska föras över till Tredje och Fjärde AP-fonderna. Förslagen syftar i huvudsak till att genom omorganisationerna realisera synergieffekter, skalfördelar och kostnadsbesparingar.

Omorganisationen av Andra och Sjätte AP-fonderna

Överföring av tillgångar och förpliktelser

I propositionen anges bl.a. följande. Fokus vid genomförandet av omorganisationen bör ligga på den AP-fond som tillgångar och förpliktelser ska föras över till, i detta fall Andra AP-fonden, och den fonden bör ges så goda förutsättningar som möjligt för att anpassa den befintliga verksamheten i den mån det behövs. Det är den fonden som har bäst kunskap om verksamheten och vad som krävs för att den ska kunna ta emot tillgångar och förpliktelser. Likväl är det den fond som ska upphöra med sin verksamhet, i detta fall Sjätte AP-fonden, som har bäst kunskap om de enskilda tillgångarna och förpliktelserna. Det mest lämpliga är att de båda fonderna tillsammans ansvarar för genomförandet. Vid sidan av detta bör en samordnare få i uppdrag att bistå fonderna med genomförandet av omorganisationen.

Övriga frågor till följd av omorganisationen

Omorganisationen kommer att aktualisera en rad olika frågor, t.ex. olika personalfrågor. Det är AP-fonderna, som organisatoriskt fristående myndigheter och i egenskap av arbetsgivare, som har ansvaret för dessa frågor. Det handlar bl.a. om att ta ställning till de arbetsrättsliga frågor som uppkommer och att se till att omorganisationen genomförs i enlighet med gällande regler. Myndigheterna ska beakta 6 b § lagen (1982:80) om anställningsskydd. Hos Sjätte AP-fonden förekommer också gällande avtal som inte är direkt knutna till fondens kapitalförvaltning. Det är t.ex. avtal om lokalhyra och om olika tjänster såsom it-tjänster och lokalvård. Dessa avtal behöver hanteras. Det kan innebära att avtal sägs upp i förtid. Detta bör göras på ett sätt som begränsar kostnaderna. Samordnaren ska bistå AP-fonderna i dessa frågor.

Tillgångar som ska förvaltas avskilt från övriga tillgångar

När pensionsreformen genomfördes år 2000 beslutade regeringen att vissa tillgångar skulle avskiljas från övriga tillgångar och hanteras särskilt i s.k. avvecklingsportföljer. Det gällde tillgångar som av olika skäl inte kunde avvecklas eller överföras vid tidpunkten för genomförandet (prop. 1999/2000:46 s. 138–139). Även nu kommer vissa tillgångar inte att kunna föras över eller avyttras vid den tidpunkt då verksamheten i Sjätte AP-fonden ska upphöra. Det kan bero på att det inte är möjligt med en överföring eftersom en extern förvaltare eller andra inblandade aktörer inte godkänner en överföring. Tillgångar kan också vara föremål för sanktioner som förhindrar överföring eller avyttring. Därutöver kan det uppstå situationer där det visserligen är möjligt, men inte lämpligt, att överföra eller avyttra en tillgång, t.ex. vid omotiverat höga kostnader för överföringen eller om ett avtal löper ut i nära anslutning till ikraftträdandet. I samtliga dessa fall finns det möjlighet att i stället förvalta tillgångarna avskilt från övriga tillgångar. Enligt förslagen i propositionen (prop. 2024/25:133) ska regeringen få besluta vilka tillgångar som ska förvaltas avskilt från övriga tillgångar. Ett sådant beslut ska fattas efter förslag från berörda AP-fonder och samordnaren. Som framgår ovan är det Sjätte AP-fonden som har bäst kunskap om de enskilda tillgångarna. Det är dock Andra AP-fonden som ska förvalta de tillgångar som

avskiljs från övriga tillgångar. Samordnaren ska i samråd med Andra och Sjätte AP-fonderna lämna förslag till regeringen på vilka tillgångar som ska förvaltas avskilt från övriga tillgångar.

När det gäller vilka tillgångar som ska förvaltas avskilt från övriga tillgångar ska samordnaren noga överväga konsekvenserna av att en tillgång inte överförs. För- och nackdelar med att en tillgång förvaltas avskilt ska analyseras. Detta innefattar även en analys och bedömning av de kostnader som är förenade med att förvalta tillgångarna avskilt respektive med övriga tillgångar. Vidare ska samordnaren bedöma om och i så fall när det är möjligt att överföra en tillgång, antingen genom att själva tillgången förs över eller genom att tillgången avvecklas och influtna medel förs över. I den mån det är möjligt ska samordnaren uppskatta de kostnader som kan uppkomma om en tillgång inte förvaltas avskilt från övriga tillgångar.

Behov av ytterligare lagändringar

Som anges i propositionen är det av vikt att AP-fonderna, även efter omorganisationen, kan bedriva samma investeringsverksamhet som i dag. Det föreslås därför vissa justeringar av placeringsreglerna för AP-fonderna. Om det under genomförandet av omorganisationen likväl uppstår behov av ytterligare lagändringar, ska samordnaren föreslå sådana ändringar.

Samarbete med samordnaren för omorganisationen av Första, Tredje och Fjärde AP-fonderna

Som framgår ovan föreslås i propositionen även ändringar för Första, Tredje och Fjärde AP-fonderna och att en samordnare ska bistå de fonderna (dir 2025:32). Uppdragen har dock tydliga beröringspunkter och omorganisationerna bör, så långt det är möjligt, behandlas lika. Samordnaren för Andra och Sjätte AP-fonderna ska därför bedriva sitt arbete i nära samarbete med den samordnare som har motsvarande uppdrag för Första, Andra och Tredje AP-fonderna.

Hanteringen av kostnaderna för genomförandet

Omorganisationen bör ske på ett så kostnadsrestriktivt och kostnadseffektivt sätt som möjligt. Kostnader hänförliga till att verksamheten i Sjätte AP-fonden upphör och att tillgångar och förpliktelser förs över till Andra AP-fonden ska betalas med fondmedel. Det gäller även kostnaderna för samordnaren. I de flesta fallen belöper sådana kostnader direkt på någon av fonderna, t.ex. kostnader direkt hänförliga till att en tillgång överförs. Det kan också uppkomma vissa kostnader kopplade till de tillgångar som ska förvaltas avskilt från övriga tillgångar och revision. Kostnaden för samordnaren kommer initialt belasta Regeringskansliet för att sedan vidarefaktureras till AP-fonderna. Schablon för administrativa kostnader kommer att ingå i faktureringen. I propositionen föreslås att regeringen ska få besluta om hur kostnader för genomförandet av omorganisationen ska fördelas mellan AP-fonderna. Samordnaren bör därför föreslå hur kostnaderna för omorganisationen ska fördelas. Samordnaren ska då särskilt analysera och beakta att omorganisationen bör ske på ett så kostnadsrestriktivt och kostnadseffektivt sätt som möjligt.

Samordnaren ska därför

- bistå Andra och Sjätte AP-fonderna i genomförandet av omorganisationen, inbegripet att beakta att omorganisationen ska genomföras på ett så kostnadsrestriktivt och kostnadseffektivt sätt som möjligt,
- i samråd med Andra och Sjätte AP-fonderna lämna förslag till regeringen på vilka tillgångar som ska förvaltas avskilt från övriga tillgångar, inbegripet att överväga konsekvenser och för- och nackdelar med att en tillgång avskiljs respektive inte avskiljs, att beakta de kostnader som är förenade med att förvalta tillgångarna avskilt respektive med övriga tillgångar samt att bedöma om och i så fall när det kan bli möjligt att överföra en tillgång,
- bistå Andra och Sjätte AP-fonderna vid hantering av personalfrågor och avtal som inte är hänförliga till kapitalförvaltningen, såsom hyra av lokal och olika tjänster,
- vid behov lämna nödvändiga författningsförslag, och
- föreslå hur kostnaderna för genomförandet av omorganisationen ska fördelas mellan fonderna.

Kontakter och redovisning av uppdraget

Uppdraget ska genomföras i nära samarbete med Andra och Sjätte AP-fonderna och den samordnare som utses för att genomföra motsvarande uppdrag för Första, Tredje och Fjärde AP-fonderna.

Samordnaren ska löpande informera Regeringskansliet (Finansdepartementet) om arbetet. Samordnaren ska även hålla sig informerad om och beakta annat relevant arbete som bedrivs inom Regeringskansliet.

Samordnaren ska, i den utsträckning som det bedöms lämpligt, ha en dialog med och inhämta upplysningar från berörda myndigheter, exempelvis Arbetsgivarverket, näringslivet och andra som berörs av uppdraget.

Uppdraget att i samråd med fonderna, föreslå för Regeringskansliet (Finansdepartementet) vilka tillgångar som ska förvaltas avskilt från övriga tillgångar ska redovisas i ett delbetänkande senast den 30 september 2025.

Uppdraget i övrigt ska redovisas senast den 16 februari 2026.

(Finansdepartementet)

Statens offentliga utredningar 2026

Kronologisk förteckning

1. Skatteincitament för forskning och utveckling – ett nytt incitament baserat på utgifter för FoU-personal. Fi.
2. 710 miljoner skäl till reformer. Ju.
3. Genomförande av plattformsdirektivet. A.
4. Rektor i fokus – förutsättningar för ett pedagogiskt ledarskap. U.
5. Utvidgad avdragsrätt för sponsring m.m. Fi.
6. En nationell digital infrastruktur i hälso- och sjukvården. Styrning med tydliga roller och ansvar för aktörerna. S.
7. Förstärkt uppföljning och utvärdering av folkhälsopolitiken.
Del I: Effektivare folkhälsoinsatser genom hälsoekonomiska analyser.
Del II: Utvärdering av alkoholpolitikens styrmedel. S.
8. Rättssäker samhällsvård för barn och unga. S.
9. Registrering av EES-medborgare. Ju.
10. Ökade möjligheter till tillgångsriktad brottsbekämpning. Del 1 och 2. Ju.
11. Om överföring av Första AP-fondens verksamhet och tillgångar till Tredje och Fjärde AP-fonderna. Fi.
12. Om överföring av Sjätte AP-fondens verksamhet och tillgångar till Andra AP-fonden. Fi.

Statens offentliga utredningar 2026

Systematisk förteckning

Arbetsmarknadsdepartementet

Genomförande av plattformsdirektivet. [3]

Finansdepartementet

Skatteincitament för forskning och utveckling – ett nytt incitament baserat på utgifter för FoU-personal. [1]

Utvidgad avdragsrätt för sponsring m.m. [5]

Om överföring av Första AP-fondens verksamhet och tillgångar till Tredje och Fjärde AP-fonderna. [11]

Om överföring av Sjätte AP-fondens verksamhet och tillgångar till Andra AP-fonden. [12]

Justitiedepartementet

710 miljoner skäl till reformer. [2]

Registrering av EES-medborgare. [9]

Ökade möjligheter till tillgångsinriktad brottsbekämpning. Del 1 och 2. [10]

Socialdepartementet

En nationell digital infrastruktur i hälso- och sjukvården. Styrning med tydliga roller och ansvar för aktörerna. [6]

Förstärkt uppföljning och utvärdering av folkhälsopolitiken.

Del I: Effektivare folkhälsoinsatser genom hälsoekonomiska analyser.

Del II: Utvärdering av alkoholpolitikens styrmedel. [7]

Rättssäker samhällsvård för barn och unga. [8]

Utbildningsdepartementet

Rektor i fokus – förutsättningar för ett pedagogiskt ledarskap. [4]